

Mattilsynet
postmottak@mattilsynet.no

Deres ref.: 2020/218772

Vår ref.: 21/12472

Dato: 25.10.2021

Høringsvar vedr. forslag til endring av forskrift om kontrollområde for å forebygge, begrense og bekjempe infeksiøs lakseanemi (ILA) hos akvakulturdyr, Stavanger, Strand, Randaberg, Kvitsøy, Bokn, Tysvær og Hjelmeland kommuner, Rogaland.

Innledning

Mattilsynet fastsatte Forskrift om kontrollområde for å forebygge, begrense og bekjempe infeksiøs lakseanemi (ILA) hos akvakulturdyr, Stavanger, Strand, Sandnes, Randaberg, Kvitsøy, Bokn, Tysvær og Hjelmeland kommuner, Rogaland den 25. november 2020 som følge av ILA-påvisning ved 12003 Rossholmen N den 19. november 2020. Bekjempelsessonen rundt 12003 Rossholmen N ble opphevet den 5. juni 2021, og bekjempelsessonen ble tatt inn i overvåkingssonen.

Fra 10. mai 2021 har Mattilsynet endret praksis ved opphevelse av bekjempelsessoner for ILA, slik at både bekjempelsessonen og overvåkingssonen oppheves når vilkårene for å oppheve bekjempelsessonen er oppfylt. Samtidig opprettes det en ny overvåkingssone som i hovedregel vil tilsvare området som var omfattet av den opphevede bekjempelsessonen. Hvert tilfelle skal imidlertid vurderes individuelt av Mattilsynet med hensyn til om det er behov for å innlemme et større område/flere lokaliteter i den nye overvåkingssonen enn det som var omfattet av den opphevede bekjempelsessonen. Vurderingen skal legge vekt på blant annet antall ILA tilfeller i området de siste årene, antall kontrollområder i området den siste tiden, området oppdrettsintensivitet og mengden fisk som oppdrettes, nærhet til annen akvakulturrelatert virksomhet som kan bidra til smittespredning, samt hydrodynamiske og topografiske forhold. Siden den nye praksisen medfører at endringene ikke skjer i tråd med anvisning i den gjeldende kontrollområdeforskriften må endringene sendes på høring. Det skal gjennomføres en toårig overvåkingsperiode i overvåkingssonen før kontrollområdeforskriften oppheves.

Oppheving av bekjempelsessonen rundt 12003 Rossholmen N ble opphevet i tråd med gammel praksis, slik at bekjempelsessonen ble innlemmet i overvåkingssonen og det ble ikke foretatt en vurdering av utstrekningen av den nye overvåkingssonen.

Etter gjennomført vurdering foreslår Mattilsynet at overvåkingssonens utstrekning reduseres til det området som utgjorde bekjempelsessonen rundt 12003 Rossholmen N slik den var før den ble opphevet 5. juni 2021 samt i tillegg å inkludere lokalitetene 17357 Rennaren og 10113 Kobbavika som lå i overvåkingssonen. Begrunnelsen for å inkludere 17357 Rennaren og 10113 Kobbavika er at området har hatt fire stadfestede tilfeller av ILA mellom 18. november 2019 og 19. november 2020 med opprettelse av tre kontrollområder med tilhørende bekjempelsesområder. De øvrige lokalitetene som var innlemmet i overvåkingssonen før bekjempelsessonen ble opphevet vil ikke lenger omfattes av forskriften. Samtidig foreslås det en tilføyning om forbud mot flytting av fisk fra overvåkingssonen til akvakulturanlegg utenfor overvåkingssonen, men at forbudet ikke gjøres gjeldende for flytting av fisk til utsett i slaktermerd ved slakteri.

I sin konsekvensutredning vurderer Mattilsynet at reduksjonen i antallet lokaliteter som vil omfattes av den toårige overvåkingsperioden vil innebære økonomiske og praktiske fordeler for lokalitetene som tas ut av forskriften, samtidig som overvåkingen anses å være forsvarlig til å avdekke ILA-virus etter internasjonale forpliktelser. Totalt sett anses dette å gi administrative, økonomiske og praktiske besparelser for både forvaltning og næring. Lokalitetene 17357 Rennaren og 10113 Kobbavika må fortsette med månedlig

helsekontroll med prøveuttak egnet til å avdekke eventuell ILA-smitte og vil dermed påføres en videreføring av dagens kostnader. Mattilsynet vurderer slik prøvetaking å være nødvendig for å sikre tilstrekkelig overvåking og smittekontroll i det som anses å være et forholdsvis sykdomsbelastet område, og påpeker at hensynet til å hindre spredning av ILA til større områder må veie tyngre enn de ulemper tiltakene påfører de aktuelle aktørene. Øvrige endringsforslag anses å være tydeliggjøring av gjeldende regelverkskrav, og negative konsekvenser som følge av forbud mot flytting av fisk anses å forekomme sjeldent.

Veterinærinstituttets vurdering

Basert på opplysningene gitt av Mattilsynet støtter Veterinærinstituttet Mattilsynets vurdering om at overvåkingssonens utstrekning kan reduseres til området tidligere omfattet av bekjempelsessonen rundt 12003 Rossholmen N med tillegg av lokalitetene 17358 Rennaren og 10113 Kobbavika. Veterinærinstituttet anser Mattilsynets argumentasjon for å inkludere 17358 Rennaren og 10113 Kobbavika som tilstrekkelig faglig begrunnet.

Veterinærinstituttet ønsker imidlertid å påpeke at ventemerddsetting generelt medfører en økt risiko for spredning av ulike smittestoff, inkludert ILA-virus. Uten å teste hele populasjonen anser Veterinærinstituttet at det ikke er mulig å bevise at en fiskegruppe ikke er infisert med et gitt smittestoff. Ventemerddsetting av fisk fra en lokalitet i en ILA overvåkingssone medfører, slik Veterinærinstituttet forstår det, muligheten for at en kan direkte introdusere fisk med uoppdaget ILA-smitte til et område uten kjent ILA smitte. Etter Veterinærinstituttets syn bør derfor bruk av ventemerdd av smittehygieniske årsaker generelt sett ikke tillates, spesielt viktig er dette i områder dekket av kontrollområdeforskrifter som har som målsetting å begrense og forebygge smittespredning.

Konklusjon

Veterinærinstituttet støtter Mattilsynets forslag til forskriftsendring som beskrevet i høringsbrevet, men anbefaler at ventemerddsetting av fisk fra ILA overvåkingssoner unngås der det er mulig.

Med hilsen

Edgar Brun
Avdelingsdirektør
Avdeling for fiskehelse og velferd
Veterinærinstituttet

Mona Dverdal Jansen
Forsker
Seksjon for epidemiologi
Veterinærinstituttet